ſequetur:qñ vel pro maledictis ſup-
plicium ſumpturus eſt deus:eritq; il-
li tua: vel ante id ſupplicij temp⁹:in ꝑ-
nicieȝ tolerātia. Nihil enim adeo ma-
ledicos mordet frenatq;: ꝙ̄ illate con-
tumelie cōtemptus .nā quēadmodū
tot bona ex ipſa ſapīa emanant:ita ex
ipſa aīi puſillitate:pleraq; mala conti-
gunt :ſiquidem et ipſi ignominia no-
tamur: videbimurq; ſpectantibus ce-
teris delati criminis non exꝑtes ani-
mūq; indignatione opplebimus: ⁊ ho-
ſte iocunditate affecto:deū irritabim⁹
ſupinducemuſq; erratis priſtinis no-
ua delicta. Que oīa cum ita ſe habere
intelligamus:euitemus impatiētie ꝑ-
cipitiū:noſq; ad ipſius tolerātie por-
tum cōferam⁹: vt hic noſtris animis
pro xp̄i pollicitationibus quiete inuē-
ta:eiuſdē cū dono et gratia:tuȝ beni-
gnitate et clementia bona eterna con-
ſequamur.

¶ Contra gulaȝ et ceteras corporis
voluptates. ¶ Sermo.iij.

COrpus nobis reliq̄s rite pa-
ctis morte mulctādum eſt. ve-
rū quod abſit:haudquaq; cor-
poris ſubſtantiam ipſam conficiendaȝ
dixerim: verū incitamenta et libidinū
impetus mactandos duxerī: qui nos
ad praua facinora cōpellūt. Naȝ ⁊ hu-
manum nihil ſubire:nec indulgere vo-
luptatibus vite loco habendū eſt. ſiq̄-
deȝ q̄ his ſe dediderit:pre triſticia:for-
midine: ꝑiculis:et multiplici aīoꝝ af-
fectu: q̄ illis immixta in examinis mo-
rem circunferuntur:vitā ducere quie-
tius in reliquū haud poterit:adeo vt
ſi ei hac vita ſit excedendū pre horore
quodā ⁊ metu vel ante cōſtitutū obe-
at mortem Itē ſi futurā egritudinem
ſuſpicetur:ſi contumeliā :ſi pauperta-
tem:ſeu aliud iſtiuſmodi q̄cpiam ex in-
ſperato affuturū ꝓuiderit: perit ilico
et conſumitur. Quo vite genere quid
eſſe poteſt miſerius? Contra vero q̄
ſpū vixerit nulla erit ſimili calamita-
te obſtrictus. ſed timore : meſticia: di-
ſcrimine. erit et quauis rerū mobilita-
te ſuperior: neq; eo victor euadet ꝙ
nil ſit aduerſi ꝑpeſſus:ſed quod ma-
ius vtriq; ē:aduerſos oēs fortune ca-
ſus cōtemnat:idq; eo pacto fiet ſi ſpi-
ritus nobis diuinus inhabitauerit :
qui nō ad breue aſſeritur:ſȝ perpetuo
habitaturus. Naȝ inhabitare ſpiritū
dicit non inhabitaſſe: vt continuā ei⁹
manſionem oſtendat . Quocirca: q̄ vi-
taȝ hanc viuere creditur :ſempiterne
illi ac perpetue ītereat neceſſe eſt : vñ
et dictū illud eſſe conſtat. Spūs vita
ē per iuſticiā. Sed hec vt clarius in-
noteſcant: ꝓducamus hoīes duos in
medium: quoruȝ alter laſciuie ſit ⁊ vo-
luptatibus deditus: alter vero prorſ⁹
ſit his rebus demortuus videamuſq;
vter horum ſit viuens dicendus:con-
cedatur:abundet alter diuitijs:ſit eti-
am conſpicuus:ſit inſignis:alat para-
ſitos:helluones: adulatores : vniuer-
ſumq; his in rebus diē terat: det iteȝ
laſciuie operam:debacchetur. Alter ve-
ro parce ob victus auſteritatem ⁊ tē-
peranter viuat: veſperi dūtaxat cibū
capiat neceſſariuȝ:maneat ſi velis ad
dies binos ternos ve impaſtus. quē
hoꝝ magis viuē exiſtimabitis? Cre-
do pleroſq; mollem ꝓdigum et bono-
rum diſſipatorem: opinaturos: at nos
eum dixerimus qui in his bonis for-
tune modū ſibi ꝑfinit Sed quoniam
diſceptatio hec ex re orta eſt: adeam⁹
interea iſtoꝝ domos : vel eo maxime
tempꝛe: quo tibi opulētus ille viuere
videatur. cū ī ſuis inq; delitijs diuer-
ſatur. Ingreſſiq; ſpectemus quibus
ſint ijdē illi in rebus occupati. ex his
enim que per eos gerētur: quot⁹ quiſ-
q; eoꝝ fuerit mortuus ne an viuens
ſit apꝑebit. Inueniem⁹ certe alteruȝ

libris incũbentem : vacãtẽ rei diuine
abſtinentie vel rebus neceſſarijs īcũ
bentem: habentemqꝫ cum deo ſermo
nem. alterum vero madentem mero ⁊
emortuum: apud quem ſi ad veſperũ
vſqꝫ moram traxerimus: nihil euꝫ in
melius videbimus ꝑfeciſſe : quin im
minentem ei morteꝫ magis ac magis
augeri: et exortam inde increſcere ſo
nolentiam. Hũc vero noſtrũ ſobriũ
dico et continentem : vel noctes ſpe
ctabimus inſomnes ducere . Utrum
itaqꝫ hoꝝ vite plus habere dixerimꝰ
cum ne qui ſine ſenſu proſtratus iacꝫ
et torpidus: et cunctis eſt ad riſuꝫ ex
poſitus: an actuoſum illũ et deo collo
quentem? hunc quidem dixerim . illũ
nanqꝫ ſi accedens reꝫ aliquã oportu
nam rogaueris: nihil magis ꝗ quem
piã vita functũ audies reſpondentẽ.
cũ noſtro vero hoc interdiu noctuqꝫ
verſari cupieris. eũ quippe audies et
de rebus celeſtibus diſſerẽtẽ: et ange
luꝫ potius agentẽ ꝗ hominẽ. Uides
ne vti is pro eius vite ſolertia ⁊ inte
gritate inter viuos obtieat primatũ :
ille vero mortuis ipſis miſerabiliꝰ iace
at conſternatus ⁊ torpens: interagen
dumqꝫ ſiquid forte agere videat: ni
hil gerendaꝝ rerũ ordineꝫ diſcernat :
furentiumqꝫ ſit haud abſimilis: quin
et his longe calamitoſior quibus affe
ctis iniuria cõdolemus et increpamꝰ
ſi quos his forte conuitiari conſpica
bimur? illũ vero ſiquis inuadat: non
mõ nihil erimus ꝯmiſerati: ſed iacen
tem potius et proſtratum merito fuiſ
ſe malo affectum pronunciabimꝰ Nã
erit hec vita dicenda: que mortibus ī
finitis ẽ grauior? Uides itaqꝫ hoīeꝫ
delitijs incumbentem non ſolum vi
uendo obiſſe mortem : ſed eſſe mortu
is lõge inferiorem: perniciosiorẽ qꝫ:
demone agitato et furijs? Quippe mi
ſericordia hic iudicat haud indignꝰ: il

le odio. veniam hic: penas ille: pro eiꝰ
tum vitijs: tum morbo meretur. Os
ſi adeo quiſpiaꝫ exteriori hac facie. flu
ente ex ore pingui et marcente ſaliuo
et vigẽte baccho grauis conſpurcat:
cogita ꝗ male cũ aĩa illa calamitoſa
agatur: que hoc in corpore tanꝗ in ſe
pulcro aliquo recondita eſt et contu
mulata . Cuiuſmodi in homine temu
lentia nec ſecus videri debet: ꝗ ſi bar
barus quiſpiam deformis et impurꝰ:
vi ſumma et poteſtate impetum faci
at in adoleſcentulam decoram aliquã
venuſtam et continentem. Quis igi
tur qui mentis ſit compos non potiꝰ
optet mille obire mortes ꝗ diẽ vnũ:
hanc vitam degere? Qz ſi orta iam lu
ce ex ea ſe ioculari ebrietate attollẽs
ſobrius fortaſſe appareat . nebula ad
huc quadã ex vinolẽtie procella : ſibi
pre oculis obuerſante : nondũ ſatis li
bera temperantia fruitur : eundem ſi
vel abſtinentem viderimus ⁊ mode
ſtum: quid iuuat: cũ nihil ex eo aliud
aſſequatur vtilitatis: ꝗ ꝙ ſe crapule
inſimulantes recognoſcat? cum enim
impudentius agit: cũ debacchatur: id
duntaxat lucrifacit ꝙ ſe irridere non
ſentit. vbi vero dies illuxit : amittit
omnem quã ex laſciuia cepat volupta
tem ſiquidem familiam obmurmu
rantem: et inſectãtem ſe iurgio coniu
gem: obiurgantes amicos : inimicos
ludibrio ſe habentes recognoſcit. ꝗd
ergo dici hac vita poteſt miſerius : ir
rideri ab omnibus interdiu et rurſũ
eadeꝫ illa turpit inceptare? Uis etiã
cupidos in mediũ producã? eſt enim
et hec deterior alia ꝗdã debacchatio :
que et ſi dici hoc nomĩe poteſt: conſe
quenter et mors eſt . quin alio quo
uis mortis genere tanto eſt acrior .
quanto grauior eſt temulentia . neqꝫ
adeo etiam vino madere moleſtum
ꝗ ipſa eſt pecuniarum affectatio infe

ſta. ibi enim iactura ad egritudinem
vſqꝫ prouehitur: corporeqꝫ et inſen-
ſibilitate ſubſiſtit. finitqꝫ in ipſiꝰ ebriā-
tis ꝑnitiē. hic vero in habēdi .ſ. cupi-
ditate: detrimentū: et per innumeros
hoim diſcurrit aīos: et varia vbiqꝫ ſu-
ſcitat bella. Age et hoīes cū auaritia
cū temulētia detētos adinuicē cōfe-
ramus: videamuſqꝫ qbus in rebꝰ aut
cōueniant inter ſe aut excedant. rur-
ſus inqꝫ fiat de ebrioſis cōparatio: qn̄
quidē nequeāt cum bro illo: cuius ſu-
pra meminimus ſpū incaleſcente con-
ferri: menſamqꝫ iterato infinitis cedi-
bus refertam in mediū ꝓducamꝰ ape-
riamuſqꝫ quibꝰ in rebus ſimillimi int̄
ſe et pares: ꝓ ipſius morbi natura vi-
deantur. nā cū huius morbi ſint ſpe-
cies varie: ſiquidē parti vino: partiꝫ
ex cupiditate nimia efficiūtur: morbꝰ
tū vtriſqꝫ ineſt nō abſimilis. eque eī
abſurda quadā auiditate detinentur.
Nā vīo grauis quo plures hauſerit
calices: eo magis ſitim incendit. Itē
et q̄ pecunie fuerit amore captus: q̄n-
to plura accumulauerit: tanto maio-
rē ſibi excitat cupiditatē. ⁊ auaritie flā-
mā: et grauius ſe diuexātē ſitim ſum-
miſtrat. ea itaqꝫ re vtriqꝫ ſunt pares.
verū in eo rurſus temulentū excedit
cupidus: q̄d illud ſit queris. ebriꝰ enī
rem patitur a natura nō alienā. Vi-
nū quippe natura calidū: cū innatā au-
xerit ſiccitatē: ꝑpotandi ingerit auidi-
tatē: vel inexplebilē. Unde inquies
auaro et cupido tantus hic habendi
amor accreuit: vnde inquis? cū enī is
ad ſummū euaſerit diuitiaꝝ culmen:
tum maxime paup̄ ē. Incredibilis ſa-
ne hic morbus: perplexus ē ⁊ ambigu-
us. Spectemus ergo ſi libet et hoſce
cū temulenti eſſe deſierit: ceperintqꝫ
mētis eē cōpotes: tā etſi cupidus ille
nunqꝫ ſit vioſe huiꝰ auiditatis expꝰs:
quin vtroſqꝫ potius cū ebrijs ſunt cō-
ſideremus: videamuſqꝫ vter hoꝝ ma-
gis ſit irridendus: effugiemuſqꝫ eos
acrius et ſuſcribamus: videbimꝰ cer-
te alterū pre vino delirātē: apertis o-
culis: nec quēpiā diſcernentē: oberrā-
tē fruſtra et agitari: in obuios quoſqꝫ
offendentē: euomentē: lacerū et īfor-
mē nudū: vſqꝫ adeo vt cūctis abūde
riſum moueat. Age ad hec et auarū
ī mediū ꝓferamꝰ: cuiꝰ res geſte ⁊ actꝰ
non riſum mō: ſꝫ execrationē: iram et
fulmīa merebūtur. verū reliquis om-
nibus: q̄ſ ſit irridendus ꝯſideremꝰ. ſi
quidē eque is atqꝫ vinaticus ille: ne-
minem vel amicū diſcernit vel hoſtē:
oculoſqꝫ apertos gerens: captus lumi-
bus ē. vtqꝫ ille preter merū nihil ha-
bet acceptū: ita et is preter pecunias
nil aliud ſpectat. longe vero huic gra-
uior eſt vomitus. ſiquidē non cibū po-
tum ve remittit. q̄n verba conuicij:
diſſenſionis ⁊ mortis plena. infinita ī-
ſuper ī caput ſuū fulmīa ꝓuocat cuiꝰ
anima nō ſecus ſe hꝫ q̄ꝫ ebriantis cor-
pus q̄d maculoſū ē imbecille ac flui-
dū: qn̄ ne ipſe quidē huiuſce temulen-
tie vitio careat. quin q̄d grauius eſt:
curis capitur ira et vigilijs: aduſqꝫ ī-
teritū diuexatur: et ſenſiꝫ abſumitur.
quippe q̄ violētia opprimit̄: nocte trāſ-
acta pōt ⁊ ſobrius fieri. hic vero ⁊ dies
et noctes auaritie ebrietate detinet̄.
acrioriqꝫ pena afficitur: q̄ꝫ qui vincul-
a ſtringuntur: vel qui metalla opant̄
et cudūt: vel ſupplicia patiūtur ſiqua
ſunt grauiora. Rn̄de mihi: nū hec illa
eſt vita: nec mors potiꝰ exiſtimāda:
quietā vel quauis morte miſerior?
mors q̄ppe corpus q̄eti donat: ⁊ q̄uis
irriſione: dedecore ⁊ erratis liberū red-
dit. at habendi cupientiſſima temulē-
tia hoīeꝫ plane in res eiuſmodi impi-
git: occluditqꝫ aures: excecat oculos:
mentem multa caligine obtenebrat.
nihil enī patitur preter fenora audire

deqꝫ adauctis vſuris:turpi indecēti
ꝙ lucro:teſtandis tabernulis: ſerui-
libuſqꝫ ⁊ illiberalibus mercaturis in-
uiat verba facere:omnibus quēadmo
dum canis oblatrat:oēs odit:oēs re-
ſpuit:cunctis eſt ſine cā infeſtus :inſur
git in paupes:opulētis inuidet: nulli
ſe gratū exhibet:nec vxori quidē:nō
liberis:non amicis.ꝙ ſi nequeat vn-
diqꝫ lucra congerere:vel hos quidē
habebit infenſiores:ꝙ qui natura ſūt
hoſtes. Quid p̄terea tali veſania aut
fieri deterius vel calamitoſius poteſt
ſiquidem ipſe tibi corpus habēti vni
cū: ventriqꝫ ſolū indulgendo: ſcopu-
los precipitia terre hiat⁹ ⁊ quouis ba-
ratra ſumminiſtras : qui vel ſi aliq̄d
ciuile munus inieris:impēſas verit⁹
predabundus rapis:moxqꝫ corrupte
lis et ambitu pleroſqꝫ alios cōparas
migrat⁹:ſupiore illo nō mō ſumptuo-
ſiores:ſed certiores quidē :cū māmo
ne ſuitutē depēdis : neqꝫ pecunijs dū
taxat vel corpis ſudore:anime ꝙ ipi⁹
dolore ⁊ tormentis:ſed ſanguine ipo:
improbo huic facis tyrāno ſatis : vt
aliq̄d tibi magis accreſcat.miſerū eq̄-
dē te:ꝓ tua hac barbara ſuitute dixe
rim et calamitoſum:nōne quotidie ſpe
ctas q̄ ad ſepulcra tumulādi grā effe
runtur: vt nudi et reb⁹ oīb⁹ deſtituti
educantur: vtqꝫ nihil eis liceat e do-
mo efferre:quin vel ea quib⁹. mortui
obtegūtur vermibus deferāt corro-
denda? Quocirca hec velim tecū aīo
diebus ſingulis reputes:forſitan hoc
pacto auaritie ī te morb⁹ oīs ſedabit:
ni forte vel ī ipſa funeris pōpa libue-
rit maius ī modū debacchari. Eſt ſane
id graue vitiū:et horribilis valitudo
eoqꝫ et nos contionibus ſingulis ha
bem⁹ de hiſce reb⁹ apud vos ſmonē:
ſumuſqꝫ forſan veſtris auribus īnocū
di:eaſqꝫ dicēdo exhaurim⁹: vt aſſue
te ſaltē ꝑficiant magis. Ceterū:neqꝫ
enim in hoc mihi veſtrā quiſpiā con
tradixerit:non ſolū in ipſo futuri iu-
dicij die: ſꝫ longe ante : varius iſte et
multiplex auaricie morbus: ſupplicia
ꝙ multa allaturus eſt: qn̄ nec vincti
et cōpediti neqꝫ longiori ⁊ aduerſa af
fecti valitudine: neqꝫ ij quidē quib⁹
cū inedia ⁊ fame colluctatio eſt:ſeu q̄-
uis mali genere preſſi talia ſuſtiebūt:
qualia pecuniaꝝ tolerant amatores.
Quid enī inferri cuiqꝫ moleſtius pōt
ꝙ oīm in ſe concitare odia : ipſumqꝫ
oēs habere inuiſos . immitē ſe prebē
vniuerſ ⁊ītractabilē:expleri nunqꝫ:
ſiti cōtinua laborare :afflictari fame
aſſidua :vltra ꝙ credi pōt grauiori :
merore cōfici quotidiano: angi conti
nuo ⁊ ꝑturbari? Hec et his lōge plu
ra ſubeūt ij:qui accumulādi trahūtur
cupiditate:adeo vt ſi cūctoꝝ ſibi mor
taliū fortunas pariāt:nullā prorſus p̄
auiditate immodica ſentiant volupta
tem. Qui ſi vel nummi vni⁹ iacturā fe
cerint:putant ſe ſupra ceteros fuiſſe
grauiora perpeſſos:et vita ipſa exci-
diſſe:cuiuſmōi mala q̄s poterit ſmo
explicare? at ſi p̄ſtia hec tātope illos
affligūt.cogita ꝙ acerbiora p⁹ mortē
tormēta manent .illū dico a regno ce
leſti caſum:dolorēqꝫ qui ſit ex gehen
na futurus:perpetuos carceres:tene
bras exteriores:vermes illos ⁊ vene
natos:dentium ſtridorem:p̄ſſuras an
guſtias:ignis fluēta:et caminos inex
tinguibiles. Que oīa colligēs confe-
renſqꝫ cū ipſa pecuniaꝝ voluptate:
funditus hūc auaritie morbū reuelli-
to:vt graui ei⁹ inopia liber:et veras
tibi diuitias ꝑpares:boīſqꝫ cū his p̄ſē
tib⁹ et futura aſſequaris

Ut hūanitati opaꝫ dem⁹ ſ.iiij.

AUdite fratres Paulum di-
centē. Induite quēadmoduꝫ
electi dei mīe viſcēa. nos aūt
lōge aliter factitam⁹:ſi quidē adeūtē